

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ : ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ :

**ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ : ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ - ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ -
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ -
ΤΜΗΜΑ ΔΟΜΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

ΘΕΣΗ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ :

ΤΗΛΕΦΩΝΟ :

E-MAIL:

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/104/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με ορισμένους κανόνες που διέπουν τις αγωγές αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/104/ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη, ενθαρρύνεται και διευκολύνεται η άσκηση αγωγών αποζημίωσης για παραβίαση της

αντιμονοπωλιακής (εθνικής και ενωσιακής) νομοθεσίας, καθώς και η εναρμόνιση των εθνικών δικαιοϋκόν συστημάτων σε τέτοιου είδους αγωγές.

Προς την κατεύθυνση αυτή, η ενσωμάτωση της Οδηγίας, επιδιώκει να άρει ορισμένα εμπόδια στην ευδοκίμηση των αγωγών αποζημίωσης για παραβίαση των αντιμονοπωλιακών κανόνων και να ρυθμίσει βασικές πτυχές της αλληλεπίδρασης μεταξύ της δημόσιας και ιδιωτικής επιβολής της νομοθεσίας περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

A. ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1 Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Τα κράτη μέλη καλούνται να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση της εθνικής νομοθεσίας τους στην Οδηγία έως το Δεκέμβριο του 2016.

1.2 Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν πιστοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Η αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκει να εξαφανίσει τα εμπόδια που τυχόν υπάρχουν, ώστε τα 'θύματα καρτέλ' να αποκατασταθούν, με την αποζημίωση που θα εξασφαλίσουν μέσω των αγωγών αποζημίωσης.

Η ρύθμιση περιορίζεται αποκλειστικά και μόνον στις αξιώσεως αποζημίωσης χωρίς να θίγει ενδεχομένως αξιώσεις παράλειψης της παράβασης και παύσης της προσβολής.

1.3 Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίσατε τον λόγο της επιρροής.

Δίνεται η δυνατότητα σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει υποστεί ζημία λόγω παράβασης του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού από επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων, να αξιώνει αποτελεσματικά και να επιτυγχάνει πλήρη αποζημίωση για την εν λόγω ζημία από την επιχείρηση ή την ένωση επιχειρήσεων.

2. Καταλληλότητα

2.1 Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά στοιχεία των προσπαθειών αυτών.

ΤοΣχΝ μεταφέρει στο ελληνικό δίκαιο την Οδηγία 2014/104/ΕΕ. Υπάρχουν οι διατάξεις αδικοπρακτικής ευθύνης, οι οποίες εντάσσονται στο γενικό πλαίσιο των διατάξεων του Αστικού Κώδικα (άρθρο 914 και επ.), και οι οποίες διατάξεις δεν παραμερίζονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση.

2.2 Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ , ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

2.3 Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μια από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

Δεν απαιτείται έκδοση κανονιστικών πράξεων για την πλήρη εφαρμογή της ρύθμισης.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1 Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει στην αγορά και έχει υποστεί ζημία λόγω παράβασης των κανόνων δικαίου ανταγωνισμού μπορεί να απαιτήσει και να επιτύχει πλήρη αποζημίωση για την εν λόγω ζημία.

Αυτό ισχύει τόσο για «μεμονωμένη αγωγή» (stand-alone action) όσο και για την επιγενόμενη αποφάσεως αρχή ανταγωνισμού αγωγή (follow-on action).

Ως προς τον ζημιώσαντα το ΣχΝ περιορίζεται στην έννοια της επιχείρησης υπό το ενωσιακό δίκαιο, χωρίς όμως να λαμβάνει θέση ως προς το εάν στην έννοια της επιχείρησης κατά την Οδηγία υπάγεται και ο όμιλος επιχειρήσεων.

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς.

Η ζημία από περιορισμούς του ανταγωνισμού συχνότατα δεν περιορίζεται μόνο στους αντισυμβαλλόμενους άμεσους αγοραστές ή προμηθευτές ή τους ανταγωνιστές αλλά επεκτείνεται σε κάθε παράγοντα αγοράς, μεταξύ δε άλλων στους έμμεσους αγοραστές και προμηθευτές, αλλά και στους τελικούς καταναλωτές.

Για την ενεργητική νομιμοποίηση κρίσιμη είναι η ζημία του ζημιωθέντος με οιαδήποτε μορφή. Η θετική ζημία προκαλείται συνήθως, μέσω της επιδράσεως της αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς στο επίπεδο των τιμών.

Η θετική ζημία θα συνίσταται στη διαφορά μεταξύ της πράγματι καταβληθείσας τιμής και της υποθετικής τιμής αγοράς, η οποία θα υπήρχε χωρίς τον περιορισμό του ανταγωνισμού, ενώ διαφυγόν κέρδος υφίσταται ο ζημιωθείς, εφόσον η τεχνητή αύξηση της τιμής οδήγησε αιτιωδώς σε μείωση της ζήτησεως των προϊόντων του ζημιωθέντος ανταγωνιστή ή άμεσου ή έμμεσου αγοραστή.

Δευτερευόντως μπορεί η σύμπραξη ή κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως να επεμβαίνει ρυθμιστικά στην ποσότητα των παραγόμενων ή διατιθέμενων εμπορευμάτων. Ανάλογα ισχύουν και για τα διαφυγόντα κέρδη.

Το μαχητό τεκμήριο της παρ. 3 του άρθρου 14 (ζημία από οριζόντιες συμπράξεις – καρτέλ κατά την έννοια του άρθρου 2 αριθ. 9 του ΣχΝ) αποδίδει το άρθρο 17 παρ. 2 της Οδηγίας. Αναφέρεται αποκλειστικά και μόνον στο «εάν» της ζημίας και όχι στο ύψος της και δεν ισχύει σε άλλους περιορισμούς του ανταγωνισμού, λ.χ από μη

εμπίπτουσες στην έννοια του καρτέλ μορφές οριζόντιων συμπράξεων, από κάθετες συμπράξεις ή από κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης.

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με τη χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους».

Δεν επηρεάζεται από την αξιολογούμενη ρύθμιση.

3.4 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων.

Αναμένεται θετική επίδραση, καθώς το σχέδιο νόμου συμβάλλει στον περιορισμό των παραβάσεων του δικαίου του ανταγωνισμού.

3.5 Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Με την ενσωμάτωση της Οδηγίας,, ενισχύεται ο ανταγωνισμός και η εύρυθμη λειτουργία των αγορών στην ελληνική οικονομία, ευθυγραμμίζοντας το θεσμικό πλαίσιο με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και τη διεθνή έννομη τάξη.

3.6 Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους».

Δεν προβλέπεται επίδραση της ρύθμισης στο διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων.

3.7 Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ευθύνονται μόνο έναντι των άμεσων και έμμεσων αγοραστών τους, εφόσον τα μερίδια αγοράς που κατέχουν στη σχετική αγορά είναι κατώτερο του 5% σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή τέλεσης της παράβασης και εφόσον η εφαρμογή των συνήθων κανόνων περί από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνης θα μπορούσε να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στην οικονομική βιωσιμότητά τους. Το ειδικό αυτό καθεστώς δεν εφαρμόζεται, ωστόσο, στις περιπτώσεις που η μικρομεσαία επιχείρηση ενορχήστρωσε την παράβαση, εξανάγκασε άλλες επιχειρήσεις να συμμετάσχουν στην παράβαση ή έχει

διαπιστωμένα διαπράξει παραβίαση του δικαίου του ανταγωνισμού σε προγενέστερο χρόνο (υπότροπη).

3.8 Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση.

Δεν προβλέπεται επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού. Ενδεχομένως να αυξηθούν τα έσοδα του προϋπολογισμού, καθώς προβλέπεται επιβολή χρηματικών κυρώσεων υπέρ του Δημοσίου.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1 Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά.

Με την προβλεπόμενη ρύθμιση άσκηση αγωγής αποζημίωσης, μπορούν να κάνουν τόσο οι άμεσοι (εκείνοι που αγοράζουν απευθείας προϊόντα /υπηρεσίες από την /τις παραβάτρια/-ες επιχείρηση/-εις), όσο και οι έμμεσοι αγοραστές (εκείνοι που αγοράζουν προϊόντα /υπηρεσίες από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις επόμενες βαθμίδες της αλυσίδας εφοδιασμού).

Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα του εναγόμενου να προβάλει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων την ένσταση μετακύλισης της πραγματικής απώλειας ως μέσο άμυνας για να αποκρούσει μια αγωγή αποζημίωσης. Ο εναγόμενος, δηλαδή, δύναται να επικαλεστεί ότι ο ενάγων δεν υπέστη ζημία (ή ότι υπέστη ζημία μικρότερης έκτασης), επειδή η όποια επιπλέον επιβάρυνση μετακυλίσθηκε στον έμμεσο αγοραστή.

4.2 Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μια κοινωνικά ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία.

Δεν υπάρχουν.

4.3 Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση.

Η Οδηγία βασίζεται στην αρχή ότι θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα σε οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο έχει υποστεί ζημία λόγω παράβασης του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού από επιχείρηση ή από ένωση επιχειρήσεων, να αξιώνει αποτελεσματικά και να επιτυγχάνει πλήρη αποζημίωση για την εν λόγω ζημία από την επιχείρηση ή την ένωση επιχειρήσεων. Με την καταβολή της αποζημίωσης, το πρόσωπο που ζημιώθηκε θα πρέπει να αποκαθίσταται στην κατάσταση στην οποία θα βρισκόταν αν δεν είχε τελεσθεί η παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού. Αυτό περιλαμβάνει δικαίωμα αποζημίωσης για τη θετική ζημία και το διαφυγόν κέρδος, καθώς και την καταβολή των τόκων.

4.4 Αναφέρατε το σημείο της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη.

Διευκολύνεται η πρόσβαση των παθόντων στη Δικαιοσύνη, χάρη στην εισαγωγή αποδεικτικών διευκολύνσεων.

4.5 Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες.

Δεν επηρεάζονται οι διοικητικές διαδικασίες.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1 Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων.

Δεν υπάρχουν.

5.2 Αναφέρατε περιληπτικά το βασικό σημείο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει).

Δεν υπάρχουν.

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1 Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

Δεν υπάρχουν.

6.2 Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχει).

Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θα διευκολυνθεί η πρόσβαση στη Δικαιοσύνη των παθόντων από παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού.

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο των διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση.

Άρθρα 20 παρ. 1 και 106 παρ. 2 του Συντάγματος.

7.2 Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση.

Για το λεγόμενο «δικαίωμα κοινοποίησης», ως τέτοια μπορεί να χαρακτηριστεί η νομολογία που έχει δημιουργηθεί με την εφαρμογή των νόμων 2121/1993, 4072/2012, 1733/1987, και του ισχύοντος ΚΠολΔ, καθώς τα εθνικά δικαστήρια κατά την εφαρμογή του άρθρου 4 του νομοσχεδίου θα δύνανται να ανατρέχουν στην ήδη διαμορφωθείσα για τις προαναφερόμενες συγγενείς διατάξεις νομολογία.

Για τη διασφάλιση της αρχής της αποτελεσματικότητας ως προς την άσκηση του δικαιώματος αποζημίωσης, μπορούν να εφαρμόζονται συμπληρωματικώς, τα άρθρα 450-452 ΚΠολΔ, όπου δεν υπάρχει αντίθετη ειδικότερη ρύθμιση του νομοσχεδίου, με την επισήμανση ότι τέτοια συμπληρωματική εφαρμογή δεν πρέπει να δυσχεραίνει αδικαιολόγητα την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος αποζημίωσης.

7.3 Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Στην έννοια του «εθνικού δικαίου του ανταγωνισμού» υπάγονται τα άρθρα 1 και 2 του ν. 3959/2011 έστω και αν δεν εφαρμόζονται παράλληλα προς τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003.

Οι διατάξεις του ΣχΝ μπορούν να εφαρμοστούν και επί μιας αμιγώς εθνικής παραβάσεως, αφού η Οδηγία δεν εμποδίζει τον εθνικό νομοθέτη να επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της και σε παραβάσεις με αποκλειστικά εθνική διάσταση, όταν δηλαδή ελλείπει η δυνατότητα επηρεασμού του ενδοενοσιακού εμπορίου.

Στην έννοια του «προγράμματος επιείκειας» υπάγονται προγράμματα όπως αυτό που προβλέπεται στο άρθρο 4^α του κανονισμού 773/2004 της Επιτροπής, (όπως αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον καν. (ΕΕ) 2015/1348 της Επιτροπής) ή το πρόγραμμα που υιοθετήθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 2 περ. ιδυποπερ. Ββ και του άρθρου 25 παρ. 8 του ν. 3959/2011 με σχετικές αποφάσεις της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή όποιο άλλο πρόγραμμα με τα ανωτέρω χαρακτηριστικά υιοθετηθεί από αρχή ανταγωνισμού.

Στην έννοια της «πρότασης και δήλωσης διευθέτησης διαφοράς» υπάγονται αναφορές όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 25^α του ν. 3959/2011.

Για την έννοια «δικαίωμα κοινοποίησης», πρότυπο του άρθρου 5 της Οδηγίας 2014/104/ΕΕ, το οποίο άρθρο μεταφέρεται στο άρθρο 4 του νομοσχεδίου (αξιολογούμενης ρύθμισης), αποτέλεσε εν μέρει, η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 της Οδηγίας 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2004 σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, η οποία επίσης μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο.

Για την ένσταση μετακύλισης, λήφθηκε υπόψη, η απόφαση ΔΕΚ της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 στην υπόθεση C-453/99, CourageLtd).

7.4 Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Άρθρο 6 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α.

8. Αρμοδιότητα

8.1 Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας.

Α) Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς η ρύθμιση αφορά συνέπειες από παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, Β) Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς εισάγονται δικονομικές διατάξεις, Γ) Οικονομικών, καθώς προβλέπεται επιβολή χρηματικών ποινών υπέρ του Δημοσίου.

8.2 Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης.

Δ/ση Εμπορικής Πολιτικής & Δομών Αγοράς της Γενικής Δ/σης Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

8.3 Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση.

Στο Πρωτοδικείο Αθηνών θα συσταθεί ειδικό τμήμα το οποίο εκδικάζει τέτοιου είδους υποθέσεις και στο Εφετείο Αθηνών συνίσταται ειδικό τμήμα, το οποίο εκδικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων.

8.4 Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β' 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη.

Δεν συστήνεται νέος φορέας κλπ.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1 Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (Κ.Ε.Ν.Ε).

Τηρήθηκαν οι νομοτεχνικές οδηγίες της ΚΕ.Ν.Ε. και οι κανόνες καλής νομοθετικής πρακτικής.

9.2 Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη.

Δεν υπάρχουν.

9.3 Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει.

Δεν υπάρχουν.

9.4 Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να καταργούν ρητώς και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή.

Εισάγεται απόκλιση από τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για την αρμοδιότητα των δικαστηρίων, το απαιτούμενο μέτρο απόδειξης και την κοινοποίηση αποδεικτικών μέσων. Η εισαγωγή των διατάξεων δεν έγινε στον ίδιο τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, καθώς αφορούν ειδική περίπτωση αγωγών.

10 Διαφάνεια-Κοινωνική συμμετοχή

10.1 Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση.

Το σχέδιο νόμου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση, στην οποία έλαβαν μέρος εννέα (9) πολίτες.

Παράλληλα, λήφθηκε υπόψη η γνώμη της Ολομέλειας Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, μέσω υπομνήματος και του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων, επίσης μέσω υπομνήματος.

10.2 Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτή, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη.

Το προτεινόμενο σχέδιο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση, στο δικτυακό τόπο διαβουλεύσεων www.opengov.gr, το χρονικό διάστημα από 14-9-2017 ημέρα Πέμπτη και ώρα 14:00 έως και 24-9-2017, ημέρα Παρασκευή και ώρα 16:00.

Διατυπώθηκαν εννέα (9) σχόλια επί των άρθρων της προτεινόμενης ρύθμισης από πολίτες που έλαβα μέρος.

Επίσης, Ο Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ), απέστειλε σχετικό υπόμνημα στις 04-10-2017, το οποίο και λήφθηκε υπόψη. Τη διαδικασία του υπομνήματος, ακολούθησε και η Ολομέλεια Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων, και απέστειλε υπόμνημα στις 05-10-2017.

10.3 Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της.

Υπήρξαν εννέα (9) διαβουλεύσεις από πολίτες. Ειδικότερα, σχετικά με το άρθρο 1, διατυπώθηκε το σχόλιο, να ληφθεί υπόψη η ελληνική πραγματικότητα. Στο άρθρο 3, το σχόλιο ήταν, να αποσαφηνιστεί η ευθύνη για αποζημίωση και από τις ενώσεις επιχειρήσεων. Για το άρθρο 4, διατυπώθηκε σχόλιο να αποσαφηνιστεί το θέμα της αμοιβής του πραγματογνώμονα και να διευκρινιστεί το ζήτημα του δικηγορικού απορρήτου.

Στο άρθρο 5, το σχόλιο ήταν, να χαρακτηριστεί ποινικό αδίκημα η καταστροφή αποδεικτικών στοιχείων και να προσδιοριστεί το ύψος της χρηματικής ποινής ως ποσοστό των πωλήσεων της επιχείρησης.

Στο άρθρο 6 εκφράστηκαν αμφιβολίες για τη χρησιμότητα της παρ. 3 και για το άρθρο 7 σχετικά με τους περιορισμούς στη χρήση αποδεικτικών στοιχείων στο φάκελο της αρχής ανταγωνισμού.

Τέλος στο άρθρο 8, διατυπώθηκε το σχόλιο να διαμορφωθεί ανάλογα ο νόμος του ανταγωνισμού σχετικά με την ανάρτηση των αποφάσεων στην ιστοσελίδα της αρχής.

Επίσης, από τα υπομνήματα των δύο φορέων που εξέφρασαν άποψη, διατυπώθηκαν οι εξής απόψεις.

Οι κυριότερες επισημάνσεις του ΣΕΒ είναι:

1. Διασφάλιση της ικανότητας των δικαστηρίων και παροχή αναγκαίων κατευθύνσεων και εργαλείων για την ποσοτικοποίηση της ζημίας
2. Διασφάλιση της μέγιστης προστασίας των εμπιστευτικών εμπορικών και λοιπών στοιχείων που συγκεντρώνει η αρχή ανταγωνισμού κατά την τεκμηρίωση της παράβασης, και προσκομίζονται στα δικαστήρια
3. Αποσαφήνιση των ορισμών τόσο του χρονικού σημείου παύσης της παράβασης όσο και της απρόσβλητης απόφασης
4. Απαλοιφή της αναδρομικότητας για τις δικονομικές διατάξεις του νομοσχεδίου.

Η Ολομέλεια Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων σχετικά με το άρθρο 5 παρ. 6 της Οδηγίας για το δικηγορικό απόρρητο, διατύπωσε το εξής σχόλιο:

Λόγω του διαφορετικού επιπέδου προστασίας του απορρήτου στην περίπτωση των εμμίσθων δικηγόρων στο ενωσιακό και το ελληνικό δίκαιο, η διατήρηση της προτεινόμενης διατύπωσης, η οποία προβλέπει την εφαρμογή του δικηγορικού απορρήτου όπως ισχύει «δυνάμει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου», προκαλεί αδικαιολόγητη ασάφεια και ανασφάλεια δικαίου. Ως εκ τούτου, προτείνεται η ρύθμιση να διαμορφωθεί ως εξής *«τα δικαστήρια μεριμνούν για την πλήρη εφαρμογή του δικηγορικού απορρήτου που ισχύει δυνάμει του εθνικού δικαίου, όταν διατάσσουν την κοινοποίηση των αποδεικτικών στοιχείων».*